

I. INDLEDNING

1. Ved lov nr. 571 af 19. december 1985, forvaltningsloven, er der gennemført en samlet lovfæstelse af de væsentligste rettigheder og beføjelser, der tilkommer den, der er part i en forvaltningssag.

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har man lagt betydelig vægt på at bevare det grundlæggende princip i dansk forvaltningsret, om at borgeren under opfyldelse af færrest mulige formkrav skal kunne henvende sig til den pågældende forvaltningsmyndighed om en sag, hvorefter myndigheden i almindelighed skal sørge for, at borgeren får netop den retsstilling, som er forudsat i den lovgivning, der regulerer det pågældende forvaltningsområde, eller den for borgeren bedst mulige retsstilling, hvis lovgivningen åbner mulighed for flere forskellige løsninger.

Loven indeholder regler om forvaltningsmyndighedernes vejledningspligt over for borgerne, om parter adgang til aktindsigt, partshøring, begrundelse og klagevejledning. Herudover indeholder loven nogle almindelige regler om inhabilitet og om tavshedspligt m.v. for den, der virker inden for den offentlige forvaltning.

Lovens kapitel 4 afløser offentlighedslovens regler om parter adgang til aktindsigt. I øvrigt er lovens bestemmelser nye. De er dog i vidt omfang en gengivelse af allerede gældende forvaltningsretlige grundsætninger.

Loven træder i kraft den 1. januar 1987. Reglerne i §§ 19 og 20 samt kapitel 6 træder dog først i kraft den 1. januar 1989 for kommunernes vedkommende.

Loven er optrykt som bilag 1 til vejledningen.

2. Forvaltningsloven er udarbejdet på grundlag af bl.a. betænkning om begrundelse af forvaltningsafgørelser og administrativ rekurs m.v. (nr.657/1972), betænkning om offentlighedslovens revision (nr.857/1978) og betænkning om tavshedspligt (nr.998/1984).

Lovforslaget blev første gang fremsat den 15. marts 1984. Fremsættelsen og 1. behandlingen er gengivet i Folketingstidende 1983/84, Folketingets forhandlinger, sp. 2243 ff og sp. 3315 ff. Den 3. oktober 1985 blev lovforslaget genfremsat i uændret form. Fremsættelsen og 1. behandlingen er gengivet i F.T. 1984/85, forhandlingerne, sp. 66 ff og sp. 315 ff. Retsudvalgets beretning er gengivet i F.T. 1984/85, tillæg B, sp. 3079 ff. Lovforslaget blev genfremsat i ændret form den 2. oktober 1985, jfr. F.T. 1985/86, tillæg A, sp. 61 ff. Fremsættelsen og folketingets handlinger er gengivet i F.T. 1985/86, forhandlingerne, sp. 64 ff, 472 ff, 3345 ff og 3972 ff. Retsudvalgets betænkning og tillægsbetænkning er gengivet i F.T. 1985/86, tillæg B, sp. 99 ff og 229 ff. Den vedtagne lovs ordlyd er gengivet i F.T. 1985/86, tillæg C, sp. 69 ff.

3. Forvaltningsloven omfatter kun en del af de forvaltningsretlige grundsætninger, der igennem årene har udviklet sig på baggrund af retspraksis, den juridiske litteratur og i de senere år navnlig på grundlag af ombudsmandens udtalelser. Ved siden af forvaltningslovens regler vil de uskrevne forvaltningsretlige grundsætninger, der har udviklet sig, fortsat have betydning.

For den forvaltningsvirksomhed, der ikke reguleres af forvaltningsloven, gælder ligeledes fortsat de uskrevne forvaltningsretlige grundsætninger. I afsnit XII findes en beskrivelse af nogle af disse principper for udøvelse af forvaltningsvirksomhed og hvad der må anses for god forvaltningsskik.

4. Det følger af de enkelte forvaltningsmyndigheders vejledningspligt, at borgerne, herunder navnlig parter i sager, der behandles af forvaltningen, skal vejledes om lovens indhold.